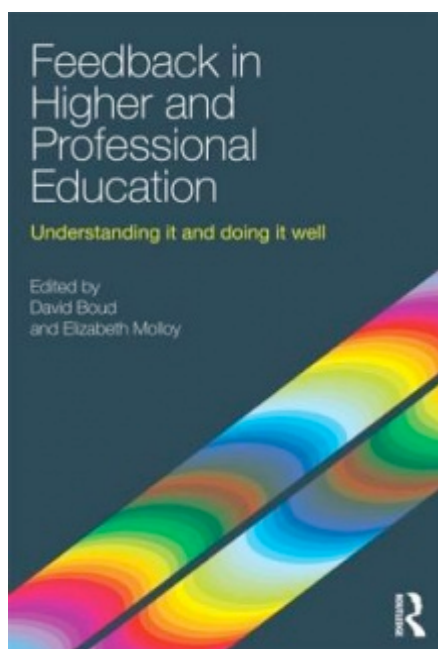

<Ressenya de llibre>

David Boud and Elisabeth Molloy (Eds.) (2013). **Feedback in Higher and Professional Education: Understanding it and doing it well**. London: Routledge.

Per: Elena Cano-García

Data de publicació: 10/01/2014

//Referència recomanada

Cano-García, E. (2014). Ressenya de: David Boud and Elisabeth Molloy (Eds.) (2013). **Feedback in Higher and Professional Education: Understanding it and doing it well** [En línia] *REIRE: Revista d'Innovació i Recerca en Educació*, 7 (1), 128-132. Accessible a: <http://www.ub.edu/ice/reire.htm>

//Mots clau

Avaluació formativa, educació superior, retroacció.

// Dades de l'autora de la ressenya

Elena Cano-García. Departament de Didàctica i Organització Educativa. Universitat de Barcelona. ecano@ub.edu

El contingut

Disposem, en la literatura recent, de nombroses obres sobre l'avaluació educativa en l'àmbit de l'educació superior. Un dels autors que més ha contribuït al desenvolupament d'aquest camp ha estat David Boud, qui disposa de nombroses obres individuals i corals sobre el tema, en les quals aborda des del sentit i finalitats de l'avaluació educativa fins a les estratègies i instruments per facilitar l'autoavaluació i els processos d'avaluació entre iguals amb garanties de rigor i de qualitat. El seu camp d'especialització s'ha traslladat progressivament des de la millora dels processos d'aprenentatge cap a l'avaluació, després cap als processos d'autoavaluació i, finalment, cap al *feedback* com element clau per a promoure un aprenentatge significatiu. Darrerament els seus treballs, com el que presenta en aquesta ocasió, sintetitzen tots aquests elements situant-los en un model vertebrat pel *feedback* com element que "tanca" la roda de l'aprenentatge en un procés espiral, cíclic, de millora continuada.

En aquesta ocasió el professor Boud, de la Universitat de Tecnologia, Sydney, juntament amb la professora Molloy, de la Universitat de Monash, Melbourne, editen un llibre que no només sintetitza el coneixement disponible sobre el tema del *feedback* sinó que ofereix pautes per a reinterpretar el sentit del *feedback* en els contextos universitaris actuals i en el marc de l'aprenentatge al llarg de la vida.

A l'obra intervenen investigadors tan rellevants en el camp dels estudis sobre *feedback* com David Nicol, de la Universitat de Strathclyde o David Carless, de la Universitat de Hong Kong, entre d'altres. En conjunt, el col·lectiu d'autors ofereix un panorama exhaustiu de les diverses tendències en la interpretació del *feedback* i l'estat de la investigació actual sobre el tema en els diversos països als quals pertanyen aquests autors. Bona prova d'això és la bibliografia actualitzada i rellevant que se cita en el llibre.

El llibre parteix d'una definició estàndard o tradicional de *feedback* per anar esmicolant els inconvenients que comporta (sol ser unidireccional i no construït col·laborativament; sol ser finalista i no espiral o recurrent; sol ser genèric i no contextualitzat) i proposar finalment una altra visió del *feedback*. De fet, els capítols u a tres del llibre es dediquen a treballar detalladament aquestes nocions alternatives al voltant del *feedback*. Els editors desmunten un a un els tòpics associats al *feedback* i qüestionen certes assumpcions tradicionals com que tot *feedback* és bo; que com més *feedback* es proporioni, millor serà o que el *feedback* és una responsabilitat exclusiva del professorat. També resulta d'interès especial l'èmfasi que l'obra fa sobre la necessitat de comunicar el *feedback* i de generar expectatives sobre com s'utilitzarà la informació que es proveeixi.

Especialment interessant és el tercer capítol, on David Nicol es basa en els principis de la psicologia cognitiva per descriure una varietat de formes en què els estudiants (i

professors) poden fomentar la participació activa i positiva amb la retroalimentació per assegurar que els estudiants prenen un paper important i significatiu per millorar el seu rendiment.

Els capítols quatre al sis ofereixen una anàlisi al voltant de les relacions que existeixen entre els processos de *feedback* i la confiança o l'autoeficàcia. S'analitzen les percepcions sobre del *feedback* com a judici, es mostra la necessitat de confiar en les possibilitats del *feedback* perquè aquest funcioni i s'aborda el tema de l'honestedat i l'ètica en els processos d'avaluació. Per exemple, al quart capítol se suggereixen formes d'assegurar que el procés genera més emocions positives que negatives. Els capítols setè, vuitè i novè aborden les diverses maneres de *feedback* existents. S'ofereixen exemples detallats i mostres de *feedback* escrit, verbal, en format àudio, audiovisual, suportat per la tecnologia (amb *clikers*, *smartphones*, programari *ad hoc*, etc.) I el capítol novè mostra el potencial del *feedback* en concret en les simulacions. Els últims capítols es destinen a les experiències sobre les possibles fonts del *feedback*, o dels agents que poden provenir. Es parla del *self-feedback* i del *peer-feedback* com a estratègies que poden dur a un aprenentatge autèntic.

Finalment, el capítol darrer repassa les idees clau de l'obra. Aquesta síntesi mostra les idees principals del llibre, que s'articulen al voltant de tres eixos:

El primer eix, la necessitat de planificar el *feedback*. Els autors mostren, a partir de l'anàlisi de la literatura i de les experiències disponibles, una sèrie de decisions curriculars i pedagògiques que cal plantejar. Les ofereixen en forma d'interrogants als quals donar resposta quan es dissenyen els currículums. Aquestes qüestions porten, en última instància, a dissenyar el *feedback* de forma coherent amb els resultats d'aprenentatge de cada assignatura.

El segon dels eixos, reiteratiu en el llibre, és la necessària implicació dels estudiants per a que el *feedback* generi una millora dels aprenentatges. Es recullen múltiples investigacions que demostren que donar als estudiants informació amb l'esperança que aquesta sigui útil no porta necessàriament a millorar el rendiment (i fins i tot pot tenir efectes negatius). Així doncs, es tracta no només de ponderar la quantitat i qualitat d'informació que es vol donar en relació als estàndards perseguits, sinó de pensar quin paper juga el mateix estudiant per apropiat-se d'aquests criteris i autoregular el seu procés d'aprenentatge.

Finalment, el tercer eix que apareix de forma sistemàtica al llarg de l'obra és el que els autors anomenen el cercle o espiral d'aprenentatge i que implica entendre el *feedback* no com un conjunt d'actes aïllats que proporcionen informació sobre les tasques realitzades sinó com un contínuum, fet pel qual cal planificar tasques en què, de forma recurrent però progressivament amb major grau d'exigència, s'hagin d'aplicar els aprenentatges de les tasques anteriors. El concepte de bastida de l'aprenentatge apareix, doncs, de forma sistemàtica vinculat al *feedback*.

Malgrat el llibre conté tretze capítols escrits per un total de vint-i-un autors i, per tant, hi ha contribucions particulars i exemples especials, hi ha una idea reiterativa que travessa tot el llibre: la participació dels estudiants en els processos de *feedback* i que aquests processos s'han de dissenyar per mobilitzar l'acció de l'estudiant, no per a que aquests esdevinguin consumidors passius de la informació que algú altre els proporciona.

En conjunt es tracta d'un llibre que, com el seu títol indica, pretén comprendre el *feedback* i millorar-lo. D'una banda, perfila en què consisteix i quines característiques té el *feedback* a partir d'una profunda revisió documental i d'una anàlisi de les investigacions més recents. D'altra banda, aquest caràcter més acadèmic es combina amb una visió una mica més pragmàtica ja que pretén oferir suggeriments per aconseguir un *feedback* més eficient, que, en última instància, significa un major impacte positiu sobre l'aprenentatge. Aquesta combinació confereix al llibre un atractiu especial tant per recercadors en avaluació educativa en particular com per a professorat i formadors d'educació superior en general.

David Boud és professor emèrit de la Universitat de Tecnologia, Sydney. Ha estat degà adjunt de la Facultat d'Educació, degà de l'Escola de Graduats i director de l'Escola d'Adults i Llenguatge. Actualment és editor de *Studies in Continuing Education* i forma part del consell de les més prestigioses revistes en avaluació a l'educació superior. El professor Boud té una trajectòria de més de 30 anys recercant sobre educació superior i processos d'aprenentatge de les persones adultes. El seu camp d'especialització és el de l'avaluació a l'educació superior i el *feedback* com evidencien els seus sis llibres, els més de 30 capítols de llibre i les desenes d'articles de recerca que té sobre la matèria. Entre les seves obres es poden destacar:

Boud, D.J. (2000). Sustainable assessment: rethinking assessment for the learning society. *Studies in Continuing Education*, 22 (2), 151-167.

Boud, D.J. (2001). *Peer Learning in Higher Education: Learning from and with each other*, Kogan Page: London.

Boud, D.J. (2007). *Rethinking Assessment for Higher Education: Learning for the Longer Term*. London: Routledge.

Boud, D.J. (2008). *Changing Practices in Doctoral Education*. London: Routledge.

Elena Cano. Ressenya de: *Feedback in Higher and Professional Education: Understanding it and doing it well*

Boud, D.J., Solomon, N.V., Leontios, M. i Staron, M. (2001). Researchers are learners too: collaboration in research on workplace learning. *The Journal of Workplace Learning*, 13 (7), 274-281.

Boud, D.J. i Falchikov, N. (2006). Aligning assessment with long-term learning. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 31 (4), 399-413.

Boud, D.J. i Brew, A. (2013). Reconceptualising academic work as professional practice: implications for academic development. *International Journal for Academic Development*, 18 (3), 208-221.

Copyright © 2014. Aquesta obra està subjecta a una llicència de Creative Commons mitjançant la qual qualsevol explotació de l'obra haurà de reconèixer els autors de la mateixa, citats a la referència recomanada que apareix a l'inici del document.

